

Karl Andersson

I år är det fyrtio år sedan en av Vetlandas största konstnärer, Karl Andersson, avled. Vi vill i serien om betydande konstnärer från vår bygd därför hedra hans minne i årets program.

Karl Andersson föddes den första mars 1899 i Bladekulla, Nye socken utanför Vetlanda. Fadern var lantbrukare Edvard Andersson och modern hette Carolina Danielsdotter. Samma år som Karl föddes flyttade familjen till Frugård alldeles vid Kleva gruva i Alseda socken.

Skoltiden tillbringade Karl i Åkershults skola. Intresset för att teckna och måla kom redan vid 12 års ålder. Karl arbetade som jordbrukare från skoltiden fram till det att han blev 23 år.

Under arbetsåren på familjegården kunde det hända att pappan bad sonen om plöjning av en åker. Då Karls pappa kom för att inspektera arbetet fann han att hästarna betade lugnt och stilla vid åkerskanten under det att sonen Karl tecknade sitt vackra småländska landskap.

Pappan insåg snart att det var bäst att sonen fick sin önskan uppfylld och kunde ansöka om inträde på Valands målarskola i Göteborg. 1922 började Karl sina studier vid målarskolan och studerade fram till 1925.

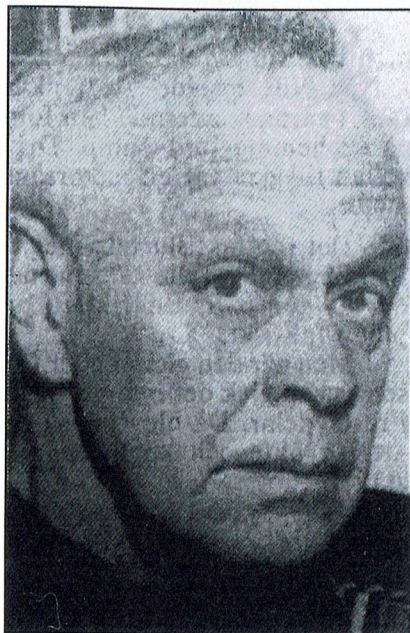
Han blev snart populär bland sina konstnärskamrater till vilka räknades namn som Ivan Ivarsson, Ragnar Sandberg och Nils Nilsson.

Vid en elevutställning under åren på Valand kom Torgny Segerstedt, redaktör för Göteborgs Handel och Sjöfartstidning, på besök. Han blev intresserad av Karls måleri och kallade upp honom till sitt kontor. Segerstedt lovade Andersson ekonomiskt stöd och föreslog honom en studieresa till Paris.

Efter vistelsen i Frankrike där Andersson förutom Paris också besökte kusten mot Medelhavet sökte han vid hemkomsten in till Konstakademien, i Stockholm. Av 100 sökande tog man in ett tiotal och Karl var en av de antagna. Det berättas att kamraterna vid akademien inte tyckte att Karl hade något mer att lära vid skolan. Ett fint betyg får man säga. Lärare vid skolan var vid denna tid Carl Wilhelmsson, Albert Engström och Olle Hjortzberg.

Karl Andersson deltog i flera samlingsutställningar i Stockholm. Här tillsammans med en annan känd konstnär från Vetlanda vid namn Gustav Svensson. Gustav förde samman Karl med hans blivande hustru Ebba vid ett besök på Djurgården. Ebba kom från en gård i Lövsta, Upplands Väsby.

Andersson var känd för sin humor och sin fåordighet. Det berättas bland annat att när familjen bodde i Holsby och det var auktion på en fastighet med inventarier vid Bäckседа Brogård så tog Karl som vanligt sin cykel och cyklade till nämnda auktion. När han sent på kvällen återvänt till hemmet i Holsby och skulle äta sin kvällsmåltid

med sin hustru Ebba frågade hon om hur det hade varit på auktionen i Bäckseda. Som det brukar vara på auktioner, blev det korta svaret. Lite senare kom nästa fråga från hustrun som nu undrade om Karl hade köpt något på auktionen. Ja, svarade Karl, jag köpte stället. Vi ska flytta dit i nästa månad.

Vid ett annat tillfälle var han ute med sina konstnärskamrater i naturen för att måla. Kollegorna ville se hur Karl målade och speciellt se hur han fångade ljuset med sin färg. De var ivriga med att få börja, men Karl tyckte att det var lite för tidigt och lade sig ner för en tupplur. Konstnärskamraterna spelade kort och åt medhavd matsäck. Tiden gick och man ville inte störa Karl un-

der sömnen, men plötsligt öppnades konstnärens ögon och kollegorna väntade med spänning på vad som nu skulle hända. Karl tittade runt och upp mot himlen och förklarade att det nu var för sent att måla. Alla fick återvända utan att ha målat den dagen.

I mina tidiga år i Konstföreningen lärde jag känna Karl. Han berättade för mig att han under sitt liv bara hade haft en mindre utställning i Vetlanda och då på Stadshotellet. Då jag hört och läst så mycket om denne store konstnär från Vetlanda blev jag överraskad och tyckte att det verkligen var på tiden att arrangera en utställning med Karl i Konstföreningens regi i Vetlanda.

Konstföreningen öppnade utställningen den sjätte mars 1976. Det blev succé och över ettusen besökare kom på lördagen och söndagen. Det mesta som var till försäljning såldes.

Det skulle bli den sista utställningen i Karls liv. Konstnären dog efter en tids sjukdom följande år 1977. I år är det således 40 år sedan Karl Andersson avled.

Karl Anderssons målningar finns representerade på Göteborgs Konstmuseum, Nationalmuseum, Smålands museum i Växjö, Länsmuseet i Jönköping, Vandalorum i Värnamo, Kalmar museum, Gävle museum, Vetlanda museum och i Vetlanda Konstförenings samlingar.

Håkan Larsson